

El Dr. Vergés i l'excursionisme

Albert Antonell i Ribatallada

En la vida i l'obra de l'il·lustre castellarenc R. Dr. D. Antoni Vergés i Mirassó, prevere, hi ha uns fets cabdals, que pel seu desenvolupament, realització i posterior transcendència, entren de ple en l'òrbita de l'excursionisme, tal com l'entendem i vivim les entitats excursionistes del nostre país.

Ens referim a la restauració, o millor dit salvació del Monestir de St. Llorenç del Munt, joiell del romànic català, que providencialment fou dut a terme per la ferma voluntat d'aquest home, que amb la seva empenta, els seus amplis coneixements i costant-li molts esforços i cabals propis, deixà sòlidament encarrilada per a molts anys, la supervivència, si més no física, d'aital important monument romànic.

Si ens aturem a pensar en el fet, i aprofundim en l'anàlisi de les dades i referències que ens han arribat a nosaltres, des dels ja llunyans 1868 - 1871 en què portà a terme l'obra, ens trobem que anem descobrint la ferma personalitat, la to-suderia potser, la religiositat pregona que li donà força i ànims per l'empresa i sobretot la sòlida preparació i l'inequívoc amor a la seva terra. L'amor a la pàtria, com en diu ell. Sense la suma d'aquests coneixements i virtuts que aquest bon castellarenc atresorava, potser la iniciativa no hauria reeixit.

A més de la restauració, escriví i publicà un treball divulgatiu, *St. Llorenç del Munt, son passat, son present i venider*. Un llibret de 176 pàgines, tamany 15,5x11 cm., on explica la història que ell coneix del monestir. Una tasca molt meritòria que li devia portar molta feina i maldecaps, i malgrat que hi ha dades que avui s'han corregit o ampliat amb nous i més complets coneixements, no per això li resten ni un bri a la importància del seu treball.

Avui dia en totes les restauracions de monuments es procura publicar quelcom de la seva història, amb totes les dades tècniques i científiques de que hom disposa,

Celebració del III Aplec Excursionista Català (1920) a Sant Llorenç del Munt i descoberta de la placa en honor al Dr. Vergés, restaurador del monestir

i que crec recordar són unes normes que s'acordaren anys enrera en una convenció internacional d'estudiosos que es féu a Venècia. Veiem doncs com el treball del Dr. Vergés s'avança intuitivament molts anys a aquestes bones maneres de fer acordades pels entesos. Estem davant d'una persona, un castellarenc, (ell, sempre que ve a tomb en els seus escrits, ho fa constar així), amb empena, preparació i visió de futur, que fa les coses amb rigor i seriositat extremes.

Jo crec, ho he dit en d'altres ocasions, que amb la figura del Dr. Vergés i Mirassó, ens trobem davant d'un pioner de l'excursionisme català. Aquest nasqué oficialment a la llum pública el 1876, amb la creació d'una petita entitat que aviat es convertí en el Centre Excursionista de Catalunya, i que ha sigut el llevat del qual s'ha anat nodrint tot el moviment excursionista escampat arreu del país. Homes del seu tremp i tarannà, a ben segur que foren el pòsit que féu germinar l'esclat del 1876 i que ja molts anys abans, amb la seva presència, obres i estudis, anaven formant el caliu necessari per a fer néixer l'excursionisme.

Llegint el llibret que hem esmentat, enllestit a Badalona el 2 de juny del 1871 i publicat tot seguit el mateix any, veiem com hi traspuen uns amplis coneixements i una immensa estimació de la seva terra. Terra que descriu, enlaira i defensa aferrissadament al llarg dels seus escrits. Eixes virtuts, unides amb la fraternitat i el respecte vers l'home, són trets fonamentals dels excursionistes de casa nostra. Augmentats, o si voleu motivats, en el seu cas, per raó del ministeri sacerdotal que li fa practicar una religiositat a tota prova, viva i present en tots els seus actes.

L'excursionisme català el 1920 li féu un homenatge en reconeixement al mèrit de la seva obra, col·locant a la façana de ponent de l'església una placa de pedra vermella que deia: «Al Dr. Antoni Vergés i Mirassó, prevere, primer restaurador d'aquesta església. III Aplec Excursionista, 30 de Maig 1920».

Veiem doncs que no sols ara, com a castellarencs, ens esplaiem en aquesta admiració i reconeixement, sinó que molt abans, uns altres excursionistes ja copsaren i expressaren l'oportunitat i validesa d'aquesta obra del Dr. Vergés i Mirassó.

Podriem dir que Castellar té una muntanya —La Mola—, la muntanya té un monestir —St. Llorenç del Munt— i que aquest monestir, tingué fa 114 anys, un salvador. Un castellarenc il·lustre, un bon patriota català, que tots portem amb goig a dins del cor com a homes, com a castellarencs i com a excursionistes.